

Årsrapport 2016

Årsrapport 2016 Tanavassdragets fiskeforvaltning

Årsrapport 2016 for Tanavassdragets fiskeforvaltning består av sammendrag av forvaltningens drift, med balanse- og resultatregnskap, noteopplysninger og revisjonsberetning.

Årsrapport 2016

Årsrapport 2016 Tanavassdragets fiskeforvaltning

Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget

Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ble vedtatt 4.02.2011 av Kongen i Statsråd. Forskriften følger opp finnmarksloven, der det er slått fast at lokalbefolkningen langs Side 2 av 9 Tanavassdraget har særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, historisk bruk og lokal sedvane.

Forskriften hjemler et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget, Tanavassdragets fiskeforvaltning - TF. Forvaltningsoppgaver er bl.a. tilrettelegging av fisket, fiskeoppsyn, fangstrapportering og salg av fiskekort, informasjon mm. Regler for fisket etter laks i vassdraget følger imidlertid i all hovedsak av en norsk-finsk overenskomst.

Tanavassdragets fiskeforvaltning – Deanučázádaga guolástanhálddahus

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) består av ni medlemmer med personlig stedfortredere. Fiskeberettigede velger fem medlemmer, mens kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver blant personer med rett til stangfiske.

Årsrapport 2016

• • •

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) forvalter fisk og fisket i Tanavassdraget.

TF er opprettet i 2011 etter hjemmel i sær-forskrift.

Fisk og fisket

Endringer av fiskeregler

TF vedtok før sesong 2016 å stenge Iešjohka for tilreisende fiskere. Det ble også vedtatt at all laksestøing som fanges på våren skal registreres i fangstrapportene. Tidligere reguleringer vedtatt av TF ble opprettholdt, og er oppsummert under:

- Fredning av to strekninger av sideelva Lákšjohka; de nedre 500 m, og en oppsamlingskulp i øvre del.
- Fredningssone rundt Šhorbmugorži i øvre del av Kárášjohka.
- Båtfiskeforbud i øvre del av Kárášjohka fra Buksaluhččenguoika til Šhorbmugorži
- Garnforbud i øvre del av Kárášjohka og Iešjohka.
- Notfiskeforbud i Kárášjohka og Iešjohka.
- Forkortet fiskesesong for tilreisende fiskere i nedre, norsk del av vassdraget (sesongavslutning 10.8). Sjørrettfiske er åpent lenger nedenfor Tana bru.

Organisering av fiskekortsalg

TF inngikk før sesongen 2016 avtale med det Lakselvbaserte firmaet Fortuna Software som leverer salg og fangstregistreringssystem. For første gang fikk lokale fiskere anledning til å kjøpe fiskekortet sitt på nett. Tilreisende fiskere måtte fortsatt kjøpe kort over disk fra et av til sammen 8 utsalgssteder (tabell 1).

Tabell 1: Utsalgssteder av fiskekort for Tanavassdraget.

Nr	Utsalgssted	Lokalitet
1	Sport 1	Karasjok
2	Karasjok camping	Karasjok
3	Levajok Fjellstue	Levajok, Tana
4	AE Tapio	Sirma, Tana
5	ČállidLágádus	Båteng, Tana
6	Tana Familiecamping	Skiippagurra, Tana
7	Elva Hotell	Tana bru
8	Rustefjelbma servicesenter	Rustefjelbma, Tana

Kortpriser

Kortordningen for lokale fiskere ble betydelig forenklet. Lokale fiskere kan kun kjøpe sesongkort. I 2016 var det fire ulike sesongkort tilgjengelig. Kommunekort for lakseførende strekninger i henholdsvis Tana og Karasjok, riksgrensestrekningen og hele vassdraget. Prisen for kommunekortene var 350,-, mens kortet for grensestrekningen er knyttet til overenskomsten og lå fast på 50,-. Sesongkortet for hele vassdraget kostet det samme som i 2015; 600,-.

Prisen er det samme for laksebreveiere og lokale stangfiskere. Laksebreveiere og deres husstandsmedlemmer ble spesielt registrert slik at de kunne rapportere om garnfangst.

Kortprisene ble øket med 50,- på alle produkter for tilreisende fiskere i helnorske deler av vassdraget (tabell 2). Et døgnkort for fiske i nedre norsk del av Tanaelva og i sideelvene som fører storlaks (Máskejohka og Kárášjohka) kostet 450,-, døgnkortet for mindre sideelver kostet 350,-, og døgnkortet for båtfisket kostet 650,-. Det ble ikke åpnet for salg av billigere kort for unge voksne (19-23 år) som i 2015.

Tabell 2: samlet oversikt over fiskekortpriser pr. døgn for tilreisende fiskere i Tanavassdraget 2016.

<i>Fiskekort tilreisende fiskere 2016</i>	Tanamunningen - Langnes	Tanamunningen - Tana bru	Tana bru- Riksgrensen	Tanaelva fra riksgrensen til Levajok Fjellstue	Boratbokka - Jalve	Tanaelva ovenfor Levajok Fjellstue	Anárjohka	Anárjohka ovenfor Matinkongas	Baisjohka	Geaimmejohka	Goššjohka	lešjohka	Kárášjohka nedenfor Skáidigeacci	Kárášjohka ovenfor Skáidigeacci	Láksjohka	Leavajohka/Levajok	Luovtejohka/Lufjok	Máskejohka/Masjok	Polmakelva	Váiljohka
Døgnkort bare fra land	450,-	450,-	200,-	200,-	200,-	200,-	80,-	350,-	350,-	350,-			450,-	450,-	350,-	350,-	100,-	450,-	350,-	350,-
Døgnkort båt og land	250,-		320,-	320,-	320,-	320,-														
Døgnkort båt 2 stenger	650,-	650,-											650,-	650,-						
Døgnkort Ektefelle/samboer					40,-	40,-	40,-	40,-												
Ungdom (16-18 år)	100,-	100,-	100,-		40,-	40,-	40,-	40,-	100,-	100,-	100,-		100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

Kortsalg

Av til sammen 332 personer med garnfiskerett på norsk side var det 233 som «aktiverte» sin rett ved at enten de selv, eller et husstandsmedlem kjøpte fiskekort, eller ved at de leide ut sin fiskerett. Blant den øvrige befolkningen i Tana og Karasjok kommune, samt ved lakseførende sideelv i Kautokeino kommune, var det 1 236 fiskere som kjøpte sesongkort.

Det ble solgt til sammen 2 609 døgnkort til 896 tilreisende fiskere på norsk side av Tanavassdraget, noe som var en betydelig reduksjon i forhold til 2015 (3 033 fiskedøgn). Det har vært en kraftig reduksjon i antall solgte døgn siden toppåret 2002 (9055 fiskedøgn). I 2016 ble 36 % av fiskedøgnene solgt til norske sideelver, 36 % ble solgt til den nedre norske delen av Tanaelva, og 28 % ble solgt til riksgrensestrekingen av Tanaelva og Anárjohka.

Fangst

Det ble det fanget 85 tonn laks i Tanavassdraget i 2016, noe som er en betydelig økning fra 2015 (79 tonn), men langt under langtidsgjennomsnittet (116 tonn i perioden 1993 - 2016). Fordelingen mellom Norge og Finland var 57/43 i favør Finland. Det ble fanget en noe høyere andel på finsk side enn de siste årene. På norsk side er den beregnede totalfangsten på 8 130 laks på til sammen 36 840 kg. Det var en økning av fangst av storlaks, men en reduksjon i små- og mellomlaks i forhold til 2015.

For detaljer angående fangst og fiskekortsalg; se fangstrapport.

Overvåking

På norsk side av Tanavassdraget er det Miljødirektoratet som har hovedansvaret for overvåkingen av lakseoppgangen. Den norsk-finske forsknings- og overvåkingsgruppa gir råd om hvordan en skal legge opp overvåkingen. Skjellprøveprosjektet har over mange år vært en grunnstein i overvåkingen, sammen med innsamling av fangstdata, videoovervåking av lakseoppgang til enkelte sidevassdrag og drivtelling i andre sideelver. På finsk side har en dessuten overvåket ungfisketettheten på faste lokaliteter siden 1970-tallet, mens en også har utført ekspedisjoner i sideelver for å undersøke tettheten ved ujevne mellomrom.

TF har en viktig rolle i overvåkingen av laksebestandene. TF har stått ansvarlig for skjellprøveprosjektet på norsk side av vassdraget og er ansvarlig for innsamlingen av fangstdata. TF har også drevet en del egne prosjekter innen overvåking av laksebestandene.

Videoovervåkningen av lakseoppgangen til sideelvene Utsjoki og Lákšjohka var det som vanlig Finsk naturressursinstitutt (LUKE) som sto for. Det samme gjelder de årlige gytefisketellingene i Akujoki, Nilijoki og øvre Polmakelv. De sto også for sonarovervåking av lakseoppgangen til den finske sideelva Vetsijoki i 2016.

Prosjekter

Skjellprøveprosjektet

Skjellprøveprosjektet er et norsk-finsk samarbeid om å samle inn skjellprøver fra laks fanget i Tanaelva. Prosjektet er en grunnstein i overvåkingen av laksebestandene i Tanavassdraget. Skjellprøvene gir kunnskap om blant annet alderssammensetningen i fangstene. Enkelte årganger med skjellprøver er dessuten brukt i prosjektet Genmix der opphavet til de ulike laksene blir vurdert ut ifra genetiske markører. Det er kjent at det er flere enn 30 ulike bestander av laks i vassdraget, og hver sideelv har en egen bestand. Informasjonen fra Genmix viser at oppvandringstidspunktet varierer mellom bestandene.

I 2016 var det TF som administrerte prosjektet på norsk side. Det var totalt 16 skjellprøvetagere som samlet inn skjellprøve etter forhåndsavtale. De fleste var laksebreveiere og fanget laks med tradisjonelle redskaper i hovedelva, mens noen av skjellprøvetagerne var stangfiskere som fanget laks i sideelver, eller i hovedelva. Alle fiskere inviteres til å levere prøver og er med i trekningen av gavekort på 2 500,-.

Vinterfiske i Tanamunningen

Utbedringen av farleden forbi Tanamunningen, og inn til Austertana er ført opp i nasjonal transportplan (2014-2023) og i Kystverkets handlingsplan er det lagt opp til gjennomføring i perioden 2018-2021. Tiltaket er fullfinansiert i 2017. Kystverket satte i gang forprosjekt om mudringen i 2012.

Høsten 2015 søkte TF om midler fra Kystverket for et prøvefiske i Tanamunningen vinteren 2015/16 for å vurdere om det står anadrom fisk i munningsområdet i vinterstid. Det ble gjennomført tre runder med garnfiske i mars, september og oktober 2016. Fisket ble fokusert på østsiden av

munningen og innover Leirpollen. Det ble kun fanget en liten sjørret i perioden helt i slutten av september. Basert på tidligere forskning og overvåking, samt prøvefisket, ble det konkludert med at mudringen ikke vil ha direkte konsekvenser for laksefisk dersom det gjennomføres i perioden oktober – april.

Resultatene er publisert i TF-rapport 2017-01 Er det anadrom fisk i Tanamunningen vinterstid?

TF har i et brev til kystverket uttrykt bekymring for mulige indirekte effekter på laksefisk dersom bestanden av sil blir påvirket av mudringen. Silen er svært viktig for økosystemet i Tanamunningen.

Bilder fra prøvefisket i september, fra Stangnes (venstre) og garntrekk ved Vagge (høyre) (foto: Narve S. Johansen).

Ungfiskregistreringer & befaring av kulverter

Det ble i løpet av sommeren og høsten gjennomført ungfiskregistreringer i Våljohka og Iešjohka. Undersøkelsen i Våljohka ble gjennomført i regi av NINA, men med deltakelse fra TF.

Undersøkelsen i Iešjohka ble gjennomført i regi av TF, og med finansiering fra Miljødirektoratet.

Bilder fra ungfiskregistreringen i Iešjohka, og befaring av kulverter i Anárjohka.

Under begge registreringene var fokuset på å kartlegge fordelingen av årsyngelen (0+) i elvene. Hele Váljohka (Idjáávre – Váljohka) og sideelvene Ástejohka og Guovdajohka ble undersøkt. I Iešjohka ble strekningen Šoššjávre – Jergul undersøkt, og denne undersøkelsen følges opp i 2017.

Det ble gjennomført befarings av kulverter under kommunale og private veier opp langs Anárjohka og Kárášjohka. Bekkene er viktige oppvekstområder, også for lakseyngel. Oppdraget ble utført på vegne av Karasjok kommune, og er en del av oppfølgingen av EUs vanndirektiv.

Barnas laksedag

For tredje gang arrangerte TF i samarbeid med SNO barnas laksedag for 5. klassene i Tana og Karasjok kommune. Arrangementene holdes på Ajonjárg i Karasjok kommune og ved Tana museum i Polmak i Tana kommune. Arrangementet i Tana gjennomføres også i samarbeid med Tana museum, og i år bidro Fefo til begge arrangementene.

Sjørreten i Tanavassdraget

TF bevilget i 2015 midler til oversettelse av en omfattende finske sjørretrapport som summerer resultater fra nærmere 40 år med innsamling av fangstdata og skjellprøver fra ørret i Tanavassdraget. Miljødirektoratet bevilget midler til oppdatering av datamaterialet, og rapporten ble utgitt i mars 2016.

TF fikk i 2016 midler for å summere all informasjon om ørretbestanden i en lettere tilgjengelig rapport. I dette arbeidet inngår innsamling av lokal kunnskap, et arbeid som først kom i gang vinteren 2017. Rapporten skal etter planen publiseres i løpet av våren. Det har over tid blitt ytret ønske om å få utvide fisketiden etter ørreten i nedre del av Tanaelva, et ønske som TF støtter. Sjørretrapporten skal være del av kunnskapsgrunnlaget for beslutningen om en eventuelt lengre sesong.

Nils Mathis Rognerud Eira med ørret fanget i Goššjohka (foto: Sammol J. Nystad).

Minkprosjekt

TF har ønsket å sette fokus på laksepredatorer og eventuelt uttak av disse. I mai 2016 gjennomførte Tom Aurebekken Udø og den spesialtrente hunden Janka (finsk spets) en kartlegging av minkbestanden ved sideelva Lákšjohka. Det var om lag 2 km mellom hver registrerte mink, og dette regnes som en mettet vårbestand. Informasjonen brukes som bakgrunn for uttak med feller.

Bilder fra minkprosjektet. Bildet til venstre viser den finske spetsen Janka på sporet av mink. Bildet til høyre viser fangst av mink i en gjennomgangsfelle ved Storfossen i desember 2016.

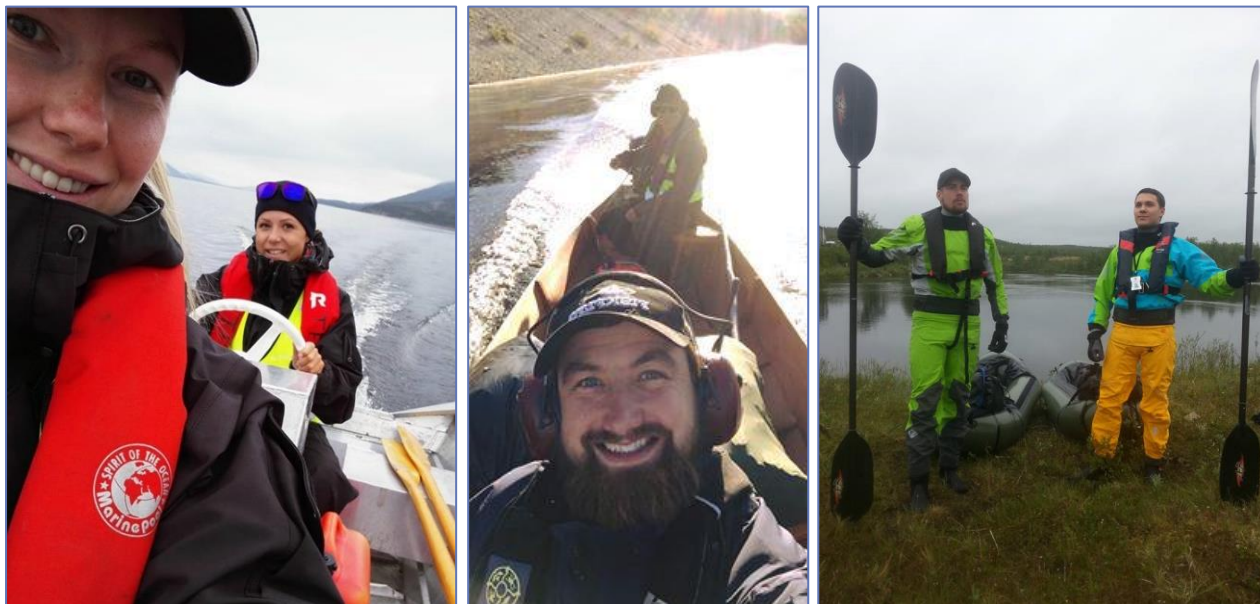
Oppgangstelling lešjohka

TF har vedtatt at det skal være særlig fokus på overvåkingen av lakseoppgangen til lešjohka. Det var ikke kartlagt noen gode lokaliteter for å gjennomføre sonarovervåking, og Miljødirektoratet prioriterte derfor å finansiere kartlegging av sonarlokaliteter og kortvarig test av sonarer på lokalitetene. Under befaringen ble det ikke funnet gode plasser for overvåking, men det er mulig å gjennomføre telling på enkelte lokaliteter. Det er imidlertid gode plasser nedenfor samløpet mellom Kárášjohka og lešjohka, og det kan være mer aktuelt å benytte en av disse ved fremtidig telling. Det ble ikke gjennomført test av utstyret da sonaren som skulle benyttes til dette ble slått ut av lyn tidligere i sesongen.

Fiskeoppsynet

Tanavassdragets fiskeforvaltning har jf. § 12 i forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ansvaret for å organisere oppsyn med fisket. På riksgrensestrekningen skal oppsynet skje i samråd med Fylkesmannen i Finnmark- som har ansvar for å ha kontakt med finske myndigheter, og Statens naturoppsyn (SNO). Statens naturoppsyn (SNO) ble tildelt øremerkede midler over statsbudsjettet i 2016 til å dekke oppsynstjenesten i Tanaelvas grenseelvdal. TF har levert tjenester til SNO, og årets bidrag fra SNO har bidratt til økte ressurser til fiskeoppsynet i Tanavassdraget.

Oppsynets primære rolle er å ivareta Tanavassdragets miljøverdier samt forebygge miljøkriminalitet. Oppsynet har ansvar for å håndheve gjeldende fiskeforskrifter for Tanavassdraget. Veiledning og informasjon er en viktig del av jobben.

Oppsynbetjenter i tjeneste i 2016, fra venstre; Sonja Lydia Kimo Pedersen, Helene Tapio Berg, Odd Magne Kvålshagen (SNO), Magne Ballovara, Nils Mathis Rognerud Eira og Hans Petter Guttorm Johnsen (foto Sonja LKP, Odd Magne Kvålshagen og Sammol J. Nystad).

TF hadde i 2016 ansatt 12 oppsynsbetjenter; 6 betjenter i Karasjok og 6 i Tana. Oppsynet ledes av administrasjonen i TF, mens en av betjentene i hver kommune har vært kontaktperson for sitt team. Tonje Halvari ved Tanateamet var ansatt som oppsynsleder i sesongen, og hadde ansvar for oppsett av vaktplaner og planlegging av oppsynstjenesten i samråd med de to teamene og administrasjonen. Sammol J. Nystad fungerte som teamleder for Karasjokteamet.

I løpet av sommeren opprettet TF-oppsynet og SNO i alt opprettet i alt 18 saker for brudd på fiskeforskriftene i Tanavassdraget. Oppsynet har som linje at brudd på fiskeforskrifter og TF-vedtatte fiskeregler rapporteres til politiet.

Møter og representasjon

Møter i 2016

TF har avholdt 9 plenumsmøter. I alt 110 saker er behandlet med vedtak i henhold til forskriftens krav. TF medlemmenes fremmøte har vært 98 %. I oktober måned ble det holdt to åpne laksemøter i Karasjok og i Tana.

TF oppnevnte i desember 2015 et eget saksutvalg med oppgave for å gjennomgå TFs roller og oppgave, og fremme eventuelle nødvendige forslag til presiseringer og/eller endringer av reglementet. Máret Guhttor ble valgt til leder, med Asbjørn Guttorm og Rune Aslaksen som medlemmer.

Reforhandlinger om fisket i Tanavassdraget mellom Norge og Finland

Norge og Finland igangsatte i 2010 arbeid med reforhandling av overenskomsten om fisket i Tanavassdraget. Det første forhandlingsmøte mellom Norge og Finland om laksefisket i Tanavassdraget ble avholdt i Polmak i juni 2012.

Etter fem års forhandlinger la Regjeringen frem en proposisjon til Stortinget 30. september 2016, om samtykke til inngåelse av en ny avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget.

Tanavassdragets fiskeforvaltning avviste forslag til ny avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget og forslag til nye fiskeregler. TFs avvisning bygde på urimelig byrdefordeling ved begrensninger av fisket, og at TF ble utelukket fra forhandlinger i den siste avgjørende fase.

Åpne laksemøter

Det ble holdt åpne laksemøter i Karasjok og Tana 18. og 19. oktober, i henhold til Tanaforskriften § 6, femte ledd. Møtene skal være rådgivende for TF, og er beregnet både på fiskere med stang og garnfiskerett i vassdraget.

Under møtene ble det orientert om statusen i forhandlingene med Finland. I forslag til ny avtale om fisket i Tanavassdraget er det mange forslag som TF ikke kan støtte.

Det ble gitt en orientering om årets overvåking av lakseoppgang og feltprosjekter i regi av TF, som beskrevet over. Overvåkingen på norsk side har ikke vært på et spesielt høyt nivå i 2016, og bestandene vil bli vurdert på bakgrunn av fangst, skjellprøvedata, samt den årlige tellingen i Lákšjohka. På finsk side er den årlige videotellingene av Utsjoki gjennomført og oppgangen til Vetsijoki ble overvåket med sonar. De årlige gytefisketellingene i Aku -, Nilijoki og øvre Polmakelv ble også gjennomført. Skjellprøveprosjektet er svært viktig for å kunne følge bestandsutviklingen i vassdraget.

Etter forskriften har TF ansvar for å forvalte fisken og fisket i vassdraget, herunder organisering av fisket, salg av fiskekort, bidra til overvåking av fiskebestandene, ha oppsyn med fisket, har ansvar for fangstrapportering og gi generell informasjon om fisken, fisket og driften.

TFs årsbudsjett er 6,1 mill. kr. Driften finansieres med fiskekortmidler, salg av tjenester og prosjekttilskudd.

Det ble gitt en orientering om årets fiskekortsalg på norsk side, TFs arbeide hittil i år, foreløpig ressursbruk og om mulig forventede oppgaver neste år.

TF har ansvaret for å oppsynstjeneste i vassdraget. I grenseelvestrekningen har Statens naturoppsyn (SNO) fått midler til å dekke oppsynstjenesten i Tanaelvas grenseelvdal. TF har levert tjenester til SNO, til lakseoppsynet i Tanaelva i 2016. Årets bidrag fra SNO, har bidratt til økte ressurser til fiskeoppsynet i Tanavassdraget.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF)

Steinar R. Pedersen ble valgt til leder for perioden november 2015 - til november 2017. Edvard Nordsletta ble valgt til nestleder for samme periode. I perioden mars – 30. juni fungerte Nordsletta

som leder i TF. Leder og nestleder rulleres hvert annet år mellom representanter for de fiskeberettigede og representanter oppnevnt av kommunene.

Bilde: TF under februarmøtet i 2017. Fra venstre bak: John Nystad, Reidar Varsi, Rune Aslaksen, Dan Vidar Rasmus (stedfortreder), Jan Egil Høgden, Benn Larsen, Steinar Pedersen (leder). Fra venstre foran: Edvard Nordsletta (nestleder), Asbjørn Guttorm, Máret Guhttor og Hans-Erik Varsi (direktør).

Tabell 3: Tanavassdragets fiskeforvaltning etter konstituering 17. november 2015.

Rolle	Navn	Personlig stedfortreder	Valgt av
TF-leder	Steinar R. Pedersen	Jill Anne Aslaksen	Tana kommune
Nestleder	Edvard Nordsletta	Dan Vidar Rasmus	Fiskeberettigede
Medlem	Benn Larsen	Raymond Dervola	Fiskeberettigede
Medlem	Rune Aslaksen	Jorunn A. Sottinen	Fiskeberettigede
Medlem	Asbjørn Guttorm	Halfdan Næss	Fiskeberettigede
Medlem	Reidar A. Varsi	Oskar Trosten	Fiskeberettigede
Medlem	John Nystad	Johan Anders Bær	Karasjok kommune
Medlem	Jan Egil Høgden	Kjell Harald Sæther	Karasjok kommune
Medlem	Máret Guhttor	Hartvik Hansen	Tana kommune

Antall fiskeberettigede etter Tanaforskriftens § 3

31.12.2016 har 340 personer fiskerett med garn etter Tanaforskriftens § 3.

Administrasjon

Direktøren er øverst administrative leder i TF, og ivaretar ansvaret i samsvar med delegasjon fra TF til direktør. I fiskesesongen engasjeres i tillegg oppsynsbetjenter. For å ivareta forvaltningsoppgaver inklusive oppsynstjenesten har TF i 2015 5 årsverk. Av dette utgjør oppsynstjenesten 3 årsverk.

- Hans-Erik Varsi, direktør
- Narve S. Johansen, rådgiver

Økonomi

Årsregnskapet består av balanse pr 31. desember 2016, aktivitetsregnskap med noteopplysninger.

Årets resultat før finansposter og årsoppgjørdisposisjoner er kr. 314 764,-

Årets resultat med renteinntekter settes av til et foreløpig fond, for disposisjoner i 2017. Årsresultat 2016 legges sammen med årsresultat 2017, og disponeres til mulig utbetaling til fiskeberettigede etter § 3.

Fond

Samlet fondskontoer pr. 31.12.2016 er kr. 5 660 410,-

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning vedtar fremlagte årsrapport 2016.